

We leven naar Pasen toe. We volgen Jezus op zijn weg naar kruis, dood en verrijzenis. Zo ook in het evangelieverhaal van Lazarus. Deze tekst confronteert ons met indringende beelden van dood en leven. Weinig zaken zijn zo verdrietig als het begraven van een dierbare. Dood betekent immers voorgoed afscheid nemen. En toch, ...toch krijgt Lazarus, die al vier dagen dood is, zijn tastbare aardse leven terug. Niet alleen dit wekt verbazing. Jezus zegt ook "*Wie in mij gelooft zal leven, ook al is hij of zij gestorven*". Deze beelden tarten alle natuurwetenschappelijke wetten. Wetten over groei en veroudering en de cyclus van leven en dood. Volgens deze wetten is opstaan uit de dood ondenkbaar.

Ook de profeet Ezechiël lijkt te spotten met de dood als we lezen: "*Ik ga uw graven openen...Mijn geest zal ik over u uitstorten en gij zult leven*". Deze woorden staan op gespannen voet met de realiteit. Immers, uit stof zijn wij geboren en tot stof zullen wij wederkeren. Het heeft geen zin deze waarheid weg te redeneren. We weten dat de beelden die in de Bijbel geschilderd worden niet altijd letterlijk genomen moeten worden. In het evangelie van Johannes is blind niet alleen lichamelijk blind en moet de dood niet te letterlijk opgevat worden. Johannes is een evangelist en geen wetenschapper. We weten dat het verhaal over de opwekking van Lazarus een diepere bedoeling heeft.

De evangelist Johannes wil ons wijzen op de identiteit en missie van Jezus als Verlosser. Tevens verwijst dit verhaal naar de verrijzenis van Jezus zelf, het feest dat we met Pasen vieren. Niet voor niets vertoont het graf van Lazarus een opvallende gelijkenis met het rotsgraf van Jezus. Het gaat in de teksten van vandaag niet alleen om een lichamelijke dood maar ze verwijzen ook naar een geestelijke dood: het niet ontvankelijk zijn voor het mysterie of het verkeren in een dodelijke staat van onverschilligheid. Ook kunnen mensen zich bij leven al dood voelen, door een ondraaglijke depressie, door verslaving, door eenzaamheid of liefdeloze relaties.

Misschien ook begrijpen we de indringende beelden van dood en leven beter als we de Bijbelverhalen plaatsen in de context van de periode waarin ze zijn opgeschreven. In de tijd van de profeet Ezechiël waren de Joden in ballingschap. Die periode van de Babylonische ballingschap, plaatst de woorden van Ezechiël in perspectief. Wat bedoelt Ezechiël met de woorden "*Ik ga uw graven openen...Mijn geest zal ik over u uitstorten en gij zult leven*"? Het is de mens die alle hoop verloren heeft die hier aangesproken wordt. Het Joodse volk in ballingschap voelt zich machteloos en ten dode opgeschreven. De profeet Ezechiël vergelijkt deze verlamme gemoedstoestand met doodsbeenderen en graven. Hij roept het Joodse volk op de moed niet te verliezen en te vertrouwen in God en in een goede toekomst.

Machteloosheid is van alle tijden. Hoe moedeloos moeten oorlogsvluchtelingen uit Syrië zich voelen als ze beelden zien van de platgebombardeerde steden waar eens hun wieg stond? Hoe moeten ouders in Zuid-Soedan, Somalië en Jemen zich voelen als ze hun kinderen niet voldoende voedsel en schoon drinkwater kunnen geven? Ook dichterbij huis is niet alles koek en ei. De kloof tussen arm en rijk, wit en gekleurd, jong en oud, moslim en niet-moslim, gelovig en niet-gelovig lijkt in ons land groter te worden. Vanuit het Oude testament lijkt Ezechiël ook ons moed in te spreken. Hij wenst ons de veerkracht om dodelijk pessimisme te bestrijden.

Terug naar Lazarus. We kunnen het verhaal van de opwekking van Lazarus lezen als een geloofsbelijdenis. De evangelist Johannes geeft met dit verhaal uiting aan zijn geloof dat Gods liefde voor mensen niet sterft wanneer wij doodgaan. Volgens Johannes wordt een

leven dat op Jezus is afgestemd, niet door de dood bedreigd. Een leven dat door de dood niet wordt bedreigd? Wat kan dat betekenen? Is het na ons sterven dan toch niet definitief afgelopen..... zijn we toch meer dan een hoopje stof dat aan de aarde teruggegeven wordt? Welbeschouwd kan ik van een leven na de dood geen goede voorstelling maken en past mij dus het zwijgen. In dit opzicht is het opvallend dat in het evangelieverhaal Lazarus ook zwijgt. Hij vertelt niets van zijn ervaringen aan gene zijde van de dood. En de omstanders vragen er ook niet naar.

Waar u en ik wel ervaring mee hebben is het leven vóór de dood, inclusief lief en leed, gezondheid en ziekte, jeugd en ouderdom. Dat neemt niet weg dat bij mij de hoop leeft dat als mijn aardse leven ten einde is gekomen, dat het dan niet voor niets is geweest. Dat er een plaats voor me is gereserveerd in de harten van mijn dierbaren, en in het hart van God, om daar voorgoed te wonen.

In de Bijbelverhalen van vandaag krijgt de dood niet het laatste woord. Bij het graf van zijn vriend Lazarus getuigt Jezus dat God sterker is dan de dood. Jezus voelt zich zo met God en zijn lot verbonden dat hij zeggen kan: *“Ik ben de verrijzenis en het leven. Wie in mij gelooft, zal leven, ook al is hij gestorven, en ieder die leeft in geloof aan Mij, zal in eeuwigheid niet sterven”*. Wat kan Hij hiermee bedoelen? *“..... ieder die leeft in geloof aan Mij, zal in eeuwigheid niet sterven”*. Blijkbaar is eeuwig leven niet iets wat pas na de dood komt, in het hiernamaals. Blijkbaar kunnen we al tijdens ons aardse leven overgaan van dood naar leven, o.a. door in idealen te geloven en ze waar te maken. Net zo goed kunnen gestorven mensen die dat hebben gedaan nog steeds een bron van leven, van inspiratie zijn.

Hoe mooi is het om met Jezus te mogen geloven dat we een leven kunnen leiden dat de dood aankan. Met het eeuwige leven wordt een geïnspireerd leven bedoeld. We worden opgeroepen om elke dag opnieuw te verrijzen door te leven met zijn Blijde Boodschap als inspiratiebron. Maar, geloven we in opstanding en nieuw leven bij onszelf? Willen we geloven dat we voorbestemd zijn voor een leven dat tegenwicht biedt aan cynisme en pessimisme? Geloven we dat wij het in ons hebben om onszelf en medemensen te verlossen uit een doods bestaan? Het antwoord op deze vragen vraagt om actieve betrokkenheid. Het leven van Jezus was één grote aanklacht tegen onrecht. Daarmee heeft hij aan ons laten zien wat echt leven is. Niet opgeven, keuzes maken en de liefde *doen*. Bij mislukking en vertwijfeling, hoop, geloof en liefde laten verrijzen. ‘Hoop doet leven’ is een gevleugelde uitspraak. En het is waar, als we niet meer kunnen hopen, dooft het vuur in ons. Het is onze heilige plicht om optimist te zijn, om niet op te geven, om aan de hemel hier op aarde te werken.

We leven naar Pasen toe. De lezingen van vandaag zijn verrijzenisverhalen. We weten dat het leven geen vrede heeft met de dood. Leven is geen wachtkamer van de dood. Dat zegt ons ook de lente die elk jaar weer komt. We worden uitgedaagd om naar nieuw leven te zoeken bij onszelf.

Ik wil mijn overweging besluiten met een gedachte opgetekend door Kees Harte en die bijzonder goed aansluit bij de lezingen van vandaag.

Leven geven is graven openen,
graven van apathie en lusteloosheid.
Leven geven is uitzicht schenken en uitzicht zijn.
Het is uitnodiging en uitdaging om in beweging te komen,
en samen te werken aan een zinvol bestaan.

Leven geven is graven openen
graven van vooroordelen en hokjesgeest.
Leven geven is zorgen dat iedereen gelijke kansen krijgt,
ruimte om zichzelf te ontplooien, zichzelf te zijn.
Het is ruimte maken voor andersdenkenden.

Leven geven is graven openen,
het is zelf opstaan uit graven van passiviteit.
Leven geven is in beweging komen en naar de ander gaan.
Het is elkaar ontmoeten in een warme omhelzing
en tegen elkaar zeggen: kom, we gaan op weg,
de weg die Jezus van Nazareth ons wees.

Leven is elkaar wakker schudden
elkaar prikkelen om samen aan de slag te gaan.
God heeft ook over ons zijn Geest uitgestort.
Geef Hem de kans werkzaam te zijn bij alles wat je doet.